L-Ugwaljanza tal-Ġeneru

INDIKATURI TAL-UGWALJANZA TAL-ĠENERU FIL-QASAM TAX-XOGĦOL F'MALTA, FIL-PORTUGALL U FIT-TURKIJA

Biex nifhmu aktar fid-dettall is-sitwazzjoni tal-Ugwaljanza tal-Ġeneru u nqisu wkoll l-għan ta' dan il-proġett, li għandu jikkoreġi d-diskriminazzjoni tal-ġeneru f'Malta, fil-Portugall u fit-Turkija, f'dawn il-paġni qed nippreżentaw u nqabblu wħud mill-indikaturi ewlenin tas-sitwazzjoni tan-nisa u l-irġiel fil-qasam tax-xogħol ta' dawn it-3 pajjiżi, mal-medja tal-Unjoni Ewropea[1].

Fl-Unjoni Ewropea, ir-rata ta' attività ta' dawk li għandhom bejn 15 u 64 sena, fl-2013 (Tabella 1) kienet ta' 72%. Ir-rata ta' attività fost in-nisa kienet 66% u r-rata ta' attività fost l-irġiel kienet 78%. Mill-pajjiżi li qegħdin f'din is-sħubija, l-ogħla rata ta' attività fost in-nisa kienet fil-Portugall b'69.8%, warajh Malta b'50.2%, u mbagħad it-Turkija bi 33.2%. Fit-Turkija, fejn ir-rata ta' attività fl-irġiel kienet 75.6%, hemm differenza kbira fir-rati tal-irġiel u n-nisa, 42.4 fil-mija. F'termini ta' żmien, kien hemm żieda fir-rata ta' nisa fix-xogħol bejn l-2010 u l-2013 fil-pajjiżi kollha, u tnaqqis żgħir fid-differenza ta' bejn ir-rata maskili u femminili.

Tabella 1 | Rata ta' attività (15-64 sena)

Sena / Pajjiż	Nisa				Irġiel				Total			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
L-Unjoni Ewropea (28)	64.4	64.8	65.5	66	77.5	77.5	77.8	78.0	70.9	71.1	71.7	72.0
Malta	42.5	44.7	47.5	50.2	77.8	78.6	78.3	79.4	60.4	61.8	63.1	65
Il-Portugall	69.70	69.50	69.7	69.80	77.80	78	77.30	76.50	73.7	73.60	73.40	73
It-Turkija	29.60	31.00	31.80	33.20	74.50	75.60	75.00	75.60	51.90	53.20	53.30	54.40

[1] Tagħrif statistiku mill-ġabriet tad-*data* tal-Eurostat għat-28 stat membru tal-UE, Malta, il-Portugall u t-Turkija

Sħubija:

B'kofinanzjament mal-
Unjoni Ewropea

Nistgħu nanalizzaw ukoll in-numru ta' ħaddiema skont il-ġeneru tagħhom, mill-2010 sal-2013. It-Tabella 2 turina li fit-3 pajjiżi, in-numru ta' impjegati rġiel hu akbar min-numru ta' nisa. Nistgħu nivverifikaw ukoll li fil-Portugall u f'Malta din id-differenza qed tonqos, filwaqt li fit-Turkija d-differenza qiegħda tiżdied.

Tabella 2 | Nru ta' ħaddiema f'Malta, fil-Portugall u fit-Turkija (f'eluf)

Pajjiż \ Sena	2010			2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza
L-Unjoni Ewropea (28)	118,818.8	98,652.1	20,166.7	118,917.1	99,106.7	19,810.4	118,375.4	99,265.4	19,110.0	117,852.3	99,439.9	18,412.4
Malta	106.7	55.9	50.8	108.2	58.4	49.8	108.3	62	46.3	109.2	66.2	43
Il-Portugall	2,569.30	2,329.10	240.2	2,487.20	2,252.90	234.3	2,357.30	2,189.60	167.7	2,288.40	2,141.00	147.4
It-Turkija	16,168.50	6,424.20	9,744.30	17,130.50	6,968.80	10,161.70	17,511.30	7,308.10	10,203.20	17,878.30	7,641.50	10,236.80
Total (3 pajjiżi)	18,844.50	8,809.20	10,035.30	19,725.90	9,280.10	10,445.80	19,976.90	9,559.70	10,417.20	20,275.90	9,848.70	10,427.20

Minn fost it-tliet pajjiżi, il-Portugall (simili għall-medja tal-UE) hu dak il-pajjiż li qed jitlef l-impjiegi u li l-irġiel huma l-aktar milquta (Tabella 3).

Tabella 3 | Varjazzjoni fil-ġeneru fix-xogħol f'Malta, fil-Portugall u fit-Turkija (f'eluf)

Pajjiż \ Sena	2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total
L-Unjoni Ewropea (28)	98.3	454.6	552.9	-541.7	158.7	-383.0	-523.1	174.5	-348.6
Malta	1.5	2.5	4	0.1	3.6	3.7	0.9	4.2	5.1
Il-Portugall	-82.10	-76.20	-158.3	-129.90	-63.30	-193.2	-68.90	-48.60	-117.50
It-Turkija	962.00	544.60	1,506.60	380.80	339.30	720.10	367.00	333.40	700.40

Għalhekk, ir-rata ta' nisa b'impjieg żdiedet fil-pajjiżi kollha u qed issegwi l-medja tal-UE. Minn fost it-tliet pajjiżi, il-Portugall għandu l-ogħla rata ta' nisa jaħdmu bi qligħ, madwar 48.3% fl-2013, ċifra li hi ogħla mill-medja tal-Unjoni Ewropea, li hi 45.8% (Tabella 4).

Tabella 4 | Rata ta' nisa b'impjieg - UE, Malta, Il-Portugall u t-Turkija

Pajjiż \ Sena	2010	2011	2012	2013
L-Unjoni Ewropea (28)	45,4%	45,5%	45,6%	45,8%
Malta	34,4%	35,1%	36,5%	37,7%
Il-Portugall	47.5%	47.5%	48.2%	48.3%
It-Turkija	28.4%	28.9%	29.4%	29.9%

Ir-rata ta' impjiegi għal dawk ta' bejn il-15 u l-64 sena fl-UE kienet ta' 64.1% fl-2013 (58.8% għan-nisa u 69.4% għall-irġiel), u ma kienx hemm bidla sinifikanti fiha, meta tqabbilha mar-rata tal-2010. F'dawn il-pajjiżi msieħba, ir-rata ta' impjiegi kienet inqas mill-medja tal-UE, simili f'Malta u l-Portugall, madwar 61%, u inqas fit-Turkija, madwar 49.5%. Fejn tidħol ir-rata ta' nisa b'impjieg, ir-rata tal-Portugall toqrob l-aktar lejn dik tal-Unjoni Ewropea, 57.9%. Fil-pajjiżi l-oħra, ir-rata ta' nisa b'impjieg hi ferm inqas mill-medja Ewropea. Fil-pajjiżi

kollha, ir-rata ta' rġiel b'impjieg baqgħet dejjem ogħla mir-rata ta' nisa b'impjieg. Din id-differenza hi ogħla fit-Turkija, fejn ir-rata ta' nisa b'impjieg hi ta' 29.6% u r-rata ta' rġiel b'impjieg hi ta' 69.5%, li tfisser differenza ta' 39.9 fil-mija. Fit-3 pajjiżi, id-diskrepanza ta' bejn ir-rata ta' rġiel u ta' nisa impjegati naqset mill-2010 sal-2013 (Tabella 5).

Tabella 5 | Rata ta' impjiegi (15-64 sena)

Sena / Pajjiż	Nisa				Irġiel				Total			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
L-Unjoni Ewropea (28)	58.1	58.4	58.6	58.8	70	69.9	69.6	69.4	64	64.2	64.1	64.1
Malta	39.5	41.5	44	47	72.5	73.8	73.8	74.1	56.2	57.9	59.1	60.8
Il-Portugall	61	60.1	58.5	57.9	69.8	67.7	64.5	63.5	65.3	63.8	61.4	60.6
It-Turkija	26.2	27.8	28.7	29.6	66.7	69.2	69.2	69.5	46.3	48.4	48.9	49.5

Fejn jidħol il-qgħad, nistgħu naraw li n-nisa huma l-aktar milquta (Tabella 6). Jekk nanalizzaw is-sitwazzjoni Portugiża, ninnutaw li kien fl-2012 biss li r-rata ta' qgħad fost l-irġiel kienet ogħla minn dik ta' fost in-nisa. F'Malta nsibu sitwazzjoni simili, kien biss mill-2013 li r-rata ta' qgħad fost l-irġiel bdiet tkun ogħla mir-rata ta' qgħad fost in-nisa. Din l-analiżi ma setgħetx issir għat-Turkija għax l-istatistika miġbura ttina biss indikazzjoni tar-rata sħiħa ta' qgħad, li mhix maqsuma skont il-ġeneru.

Tabella 6 | Rata ta' qgħad skont il-ġeneru f'Malta, fil-Portugall u fit-Turkija (%)

Sena / Pajjiż	2010			2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total
L-Unjoni Ewropea (28)	9.7	9.6	9.6	9.6	9.7	9.6	10.4	10.5	10.4	10.8	10.9	10.8
Malta	6.7	7.1	6.9	6	7.1	6.4	5.7	7.3	6.3	6.5	6.3	6.4
Il-Portugall	11.8	12.2	12	12.6	13.2	12.9	15.9	15.7	15.8	16.3	16.6	16.4
It-Turkija *	0	0	11.1	0	0	9.1	0	0	8.4	0	0	9

* Għall-għan ta' dan l-istudju, ma stajniex niksbu ċ-ċifri ta' qgħad skont il-ġeneru fit-Turkija

Il-perċentwal ta' xogħol *part-time* mqabbel max-xogħol kollu (Tabella 7) jidher ċar li hu ogħla għan-nisa, kemm fil-medja tal-Unjoni Ewropea, kif ukoll fit-3 pajjiżi membri. Din ix-xejra qed tiżdied fil-pajjiżi kollha u għalhekk, bla dubju, toffri nuqqas ta' sigurtà għan-nisa fil-kuntratti tax-xogħol tagħhom.

Tabella 7 | Ħaddiema *part-time* bħala % mit-total ta' impjiegi

Sena / Pajjiż	Nisa				Irġiel				Total			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
L-Unjoni Ewropea (28)	31.8	32	32.4	32.7	8.7	9	9.4	9.8	19.2	19.5	19.9	20.3
Malta	24.9	25.9	26.5	26.8	5.9	6.7	7	8.2	12.4	13.4	14.1	15.2
Il-Portugall	15.7	16.5	17	16.4	8.4	11	12.5	12.3	11.9	13.6	14.6	14.3
It-Turkija	23.8	24.7	24.4	24.8	6.9	6.8	6.9	7.2	11.7	12	12	12.5

Din l-osservazzjoni tissaħħaħ bir-rata għolja ta' nisa b'xogħol *part-time* (ta' bejn il-15 u l-64 sena). Fl-Unjoni Ewropea, 75.5% tax-xogħol *part-time* jsir min-nisa. Minkejja li din ir-rata hi inqas fit-tliet pajjiżi, Malta għandha

70.7% tax-xogħol *part-time* tagħha maħdum min-nisa, il-Portugall għandu madwar 62.1% u t-Turkija 61.3% (Tabella 8).

Tabella 8 | Rata ta' nisa f'kuntratti *part time* (bejn 15-64 sena)

Sena / Pajjiż	2010	2011	2012	2013
L-Unjoni Ewropea (28)	76.9%	76.6%	76.2%	75.7%
Malta	72.7%	72.1%	72.5%	70.7%
Il-Portugall	69.4%	64.5%	61.8%	62.1%
It-Turkija	59.6%	61.4%	61.3%	61.3%

F'Malta, in-nisa jaħdmu qed jiżdiedu, u d-differenza ta' bejn l-irġiel u n-nisa fis-suq tax-xogħol naqset, għalkemm għadha kważi ddominata mill-irġiel (Tabella 9). Fl-2010, kien hemm aktar nisa b'livelli aktar baxxi ta' edukazzjoni, filwaqt li fl-2013 kien hemm aktar nisa b'livell intermedju. Fil-fatt, kulma jmur qed naraw aktar żieda fin-nisa b'livell intermedju ta' edukazzjoni (minn 32% fl-2010 għal 35% fl-2013) u b'livelli ogħla (minn 29.4% għal 31.6%). Hawn tajjeb tinġibed l-attenzjoni għad-differenza żgħira ta' bejn l-irġiel u n-nisa b'livelli għolja ta' edukazzjoni, li jikkorrispondu mal-livelli tal-edukazzjoni sekondarja ogħla. Ghall-ammont ta´ snin, numru ta' gradwati nisa qieghed ikun oghla minn tal-irgiel.

Tabella 9 | Numru ta' ħaddiema skont il-livell tal-edukazzjoni tagħhom f'Malta (f'eluf)

Sena / Livell ta' Edukazzjoni	2010			2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza
Livell 1 u 2 (edukazzjoni sekondarja bikrija)	59.7	21.2	**38.5**	59.3	20.8	**38.5**	55.6	21.8	**33.8**	54.0	22.1	**31.9**
Livell 3 u 4 (edukazzjoni sekondarja)	28.4	18.0	**10.4**	27.5	19.8	**7.7**	30.0	20.8	**9.2**	31.2	22.9	**8.3**
Livell 5 sa 8 (edukazzjoni sekondarja ogħla)	16.8	16.3	**0,5**	19.4	17.6	**1.8**	20.6	19.1	**1.5**	21.6	20.8	**0.8**

Fil-Portugall, minkejja li n-nisa huma aktar irrappreżentati fil-livelli aktar baxxi tal-edukazzjoni, bejn l-2010 u l-2013 kien hemm żieda fin-nisa b'livell medju u għoli (Tabella 10). Fil-fatt, fl-2013, kien hemm aktar ħaddiema nisa milli rġiel b'livelli ta' edukazzjoni sekondarja u b'livelli ta' edukazzjoni ogħla mis-sekondarja.

Tabella 10 | Numru ta' ħaddiema skont il-livell tal-edukazzjoni tagħhom fil-Portugall (f'eluf)

Sena / Livell ta' Edukazzjoni	2010			2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza
Livell 1 u 2 (edukazzjoni sekondarja bikrija)	1,645.7	1,257.2	**388.5**	1,499.4	1,147.2	**352.2**	1,356.8	1,042.0	**314.8**	1,261.2	965.7	**295.5**
Livell 3 u 4 (edukazzjoni sekondarja)	435.5	432.9	**2.6**	455.3	472.4	**-17.1**	455.3	488.9	**-33.6**	494.1	507.9	**-13.8**
Livell 5 sa 8 (edukazzjoni postsekondarja ogħla)	308.6	496.7	**-188.1**	351	527.9	**-176.9**	365.1	547.8	**-182.7**	361.0	568.2	**-207.2**

Fit-Turkija, id-differenza ta' bejn l-irġiel u n-nisa fis-suq tax-xogħol hi sinifikanti ħafna, u l-maġġoranza assoluta tal-ħaddiema hi magħmula mill-irġiel (70%). Il-maġġoranza tan-nisa għandhom livelli baxxi ta' edukazzjoni/kwalifiki. Fil-fatt, fl-2013, madwar 60% tan-nisa kellhom Livell 1 u 2 (edukazzjoni sekondarja bikrija). F'kull każ qed naraw żieda fin-nisa bi kwalifiki ogħla, tant li ż-żieda kienet minn 20% fl-2010 għal 23% fl-2013 (Tabella 11).

Tabella 11 | Numru ta' ħaddiema skont il-livell tal-edukazzjoni tagħhom fit-Turkija (f'eluf)

Year / Livell ta' Edukazzjoni	2010			2011			2012			2013		
	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza	Irġiel	Nisa	Differenza
Livell 1 u 2 (edukazzjoni sekondarja bikrija)	9,938.40	4,019,20	**5,919.20**	10,411.50	4,345.10	**6,066,40**	10,371.70	4,421.50	**5,950.20**	10,408.60	4,529.50	**5,879.10**
Livell 3 u 4 (edukazzjoni sekondarja)	3,489.40	969.60	**2,519.80**	3,685.00	1,030.00	**2,655.00**	3,828.60	1,088,00	**2,740.60**	3,955.40	1,162.40	**2,793.00**
Livell 5 sa 8 (edukazzjoni postsekondarja ogħla)	2,316.30	1,269,60	**1,046,70**	2,574.80	1,403.50	**1,171.30**	2,853.50	1,607.60	**1,245.90**	3,039,10	1,760.40	**1,278.70**

INDIKATURI TAL-UGWALJANZA TAL-ĠENERU FL-IMPJIEGI TAL-INDUSTRIJA TAT-TESSUTI, IL-ĦWEJJEĠ, IŻ-ŻRABEN U L-ĠILDA

F'din l-analiżi, ġew ikkunsidrati l-industriji tat-tessuti, il-ħwejjeġ u ż-żraben fil-każ tal-Portugall. Għat-Turkija ġew meqjusa l-industriji tat-tessuti, il-ħwejjeġ u l-ġilda. Fil-każ ta' Malta, peress li ma stajniex nifirdu l-attività ta' dawn it-tliet setturi, ikkunsidrajna s-settur tal-manifattura u industriji oħra, kif indikat.

It-3 pajjiżi jirrappreżentaw aktar minn miljun u 121 fl-industriji mistħarrġa (Tabella 12) u t-Turkija hi l-aktar pajjiż li jimpjega ħaddiema f'dawn l-industriji. Filwaqt li Malta u l-Portugall kellhom tnaqqis fl-impjiegi msemmija, fit-Turkija kien hemm żieda fin-numru ta' ħaddiema f'dawn l-industriji.

F'dak li għandu x'jaqsam mal-ġeneru, fil-Portugall biss hemm il-maġġoranza tal-ħaddiema li huma nisa. Hawn, ir-rata ta' nisa jaħdmu f'dawn l-industriji hi ta' 68%, ogħla mill-medja nazzjonali ta' 48%. Fit-Turkija, ir-rata ta' nisa jaħdmu f'dawn l-industriji hi ta' 37%, aktar mill-medja nazzjonali ta' 30%, filwaqt li f'Malta r-rata hi ta' 25%, ferm inqas mill-medja nazzjonali ta' 37.7%.

L-akbar tnaqqis fil-ħaddiema tal-Portugall u ta' Malta kien fost in-nisa (10% inqas nisa mill-2010 sal-2012 f'Malta, u 5% inqas mill-2010 sal-2012 fil-Portugall), filwaqt li ż-żieda fil-ħaddiema tat-Turkija kienet, primarjament, fost in-nisa (23% aktar nisa u 17% aktar irġiel bejn l-2010 u l-2012).

Tabella 12 | Numru ta' ħaddiema fis-setturi mistħarrġa

Sena / Pajjiż	2009			2010			2011			2012		
	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total	Irġiel	Nisa	Total
Malta *	-	-	-	18,200	6,300	24,400	18,800	6,400	25,200	16,800	5,700	22,400
Il-Portugall	52,971	122,285	175,256	49,227	110,047	159,274	48,899	108,862	157,761	48,464	104,815	153,279
It-Turkija	469,597	257,198	726,795	507,129	285,651	792,780	543,681	345,121	888,802	594,051	351,507	945,558
Total	522,568	379,483	902,051	574,556	401,998	976,454	611,380	460,383	1,071,763	659,315	462,022	1,121,237

* Iċ-ċifri għal Malta jirreferu għas-settur tal-manifattura u għal industriji oħra, u għal din l-analiżi ma stajniex niksbu ċ-ċifri tas-sena 2009

Id-diskrepanza li teżisti fil-paga tal-irġiel u tan-nisa hi indikatur ta' diskriminazzjoni. Fil-fatt, jidher li fil-pajjiżi kollha l-irġiel jaqilgħu iżjed min-nisa (Tabella 13). F'livell ta' settur, din id-diskrepanza fil-pagi qiegħda l-iżjed fil-Portugall, tant li laħqet it-23.2% fl-2013. Issegwi Malta, fejn l-irġiel għandhom pagi li huma 16.2% ogħla minn tan-nisa. Din id-differenza hi baxxa fit-Turkija, 4.2% biss. Din iċ-ċifra fit-Turkija, skont l-imsieħeb Tork, hi ġustifikata bil-fatt li l-pagi f'dawn is-setturi huma ħafna eqreb tal-paga minima nazzjonali.

Tabella 13 | Differenza fil-pagi tal-irġiel u tan-nisa fis-setturi mistħarrġa

Sena / Pajjiż	2009	2010	2011	2012	2013
Malta *	-	14.02%	12.65%	16.15%	20.95%
Il-Portugall **	25.65%	24.05%	23.08%	23.19%	-
It-Turkija **	2.32%	2.46%	2.44%	4.24%	-

* Ma stajniex niksbu ċ-ċifri fuq il-pagi ta' Malta fl-2009
** Ma stajniex niksbu ċ-ċifri fuq il-pagi tal-Portugall u tat-Turkija fl-2013

KONKLUŻJONIJIET

- Iċ-ċifri analizzati jindikaw l-eżistenza ta' nuqqas ta' ugwaljanza bejn il-ġeneri fis-suq tax-xogħol tal-pajjiżi kollha f'din is-sħubija.
- Ir-rata ta' qgħad fost in-nisa hi baxxa meta tqabbilha mar-rata ta' qgħad fost l-irġiel. Bl-eċċezzjoni tal-Portugall, ir-rata ta' xogħol fost in-nisa fil-pajjiżi l-oħra - Malta u t-Turkija - hi inqas mill-medja tal-Unjoni Ewropea. Id-differenza ta' bejn ir-rata ta' rġiel u ta' nisa impjegati fit-Turkija tlaħħaq it-42.4 fil-mija.
- Għalhekk, qed ninnutaw żieda fir-rata ta' nisa impjegati fil-pajjiżi kollha, li qed issegwi l-medja tal-UE. Minn fost it-tliet pajjiżi, il-Portugall għandu l-ogħla rata ta' nisa jaħdmu, madwar 48.3% fl-2013, saħansitra ogħla mill-medja tal-Unjoni Ewropea, li hi 45.8%.
- Fir-rigward tal-qgħad, nistgħu nikkonkludu li n-nisa huma l-aktar affettwati. Ir-rata ta' nisa bla xogħol hi dejjem ogħla mir-rata ta' rġiel bla xogħol.
- Il-perċentwal tax-xogħol *part-time* meta mqabbel mal-impjiegi totali, huwa bla dubju ogħla fost in-nisa u r-rata ta' nisa b'impjieg parzjali hi ta' bejn 60% u 70%, li tindika nuqqas akbar ta' sigurtà fost in-nisa fejn jidħlu l-kuntratti tax-xogħol tagħhom.
- Fl-industriji analizzati, il-pajjiżi bl-akbar volum ta' forza tax-xogħol għandhom rata ta' nisa jaħdmu li hi ogħla mill-medja nazzjonali, ħaġa li tindika aktar vulnerabbiltà għan-nisa fis-suq tax-xogħol settorjali.
- Fl-industriji analizzati, l-eżistenza ta' pagi ogħla għall-irġiel meta mqabbla mal-pagi tan-nisa, tibqa' ssibha fil-pajjiżi kollha, u b'hekk joħorġu ċari l-każijiet ta' diskriminazzjoni fil-pagi.

Sħubija: FESETE GWU DİSK TEKSTİL

B'kofinanzjament mal-
Unjoni Ewropea